

МАРИЯ ДОМБРОВСКА ДИВАТА ЛОЗА

Превод от полски: Ванда Смоховска-Петрова, Алина Петрова-
Василевич, 1983

chitanka.info

Първият знак на есента беше, че подкастрияха дивата лоза над беседката откъм столовата. Тя ставаше през лятото толкова гъста, че верандата тънеше в мрак, а столовата се намръщваше и не можеше да си възвърне усмивката, даже когато вратата беше отворена.

Докато изведнъж един ден, когато дойдохме на закуска, столовата беше светла. В нея цареше безслънчева, но ярка светлина, която идва от огромните въздушни пространства.

Поглеждахме към вратата на верандата. Върху светло сребърния въздушен фон се люлееха леко две или три листа на дивата лоза. Едно от тях беше червено.

Множество сплетени като въжета клони висяха печално съвсем без листа, в черния, скован от дъски покрив на верандата като че ли се отваряше огромен прозорец. Показа се решетката, която прорязваше синевата на небето. На земята купчина отрязани клони и листа, като купчина въжета и водорасли, измъкнати от морето.

Безумно се радвахме от новата светлина. На тази прозрачност на верандата, чийто покрив образуваше сега, щом повдигнем глави, като че ли нежен фриз на небосклона.

Радвахме се на неуловимото усещане, че есента приближава, че приближава нещо ново, нещо все още непознато, треперехме от странната страст да изживеем нови чувства — бяхме се наситили на лятото. Още не ни беше жал за нищо.

Това, което трябваше да дойде, винаги изцяло и до безумие ни объркваше главите.

Обедът и следобедната закуска в деня, когато подкастрияха лозата, имаха за нас особено очарование.

Блясъкът, който нахлуваше в тъмната толкова време столова, изглеждаше като някакво ласкаво същество, което беше дошло да изяде заедно с нас даровете на земята и на стопанството. Бяхме смаяни от изобилието на тази особена светлина. Струваше ни се, че тя е способна да чувствава, проникваше през покривката, насищаше ръцете, дрехите, като че ли звънтеше.

Лягахме си замаяни, като многократно си припомняхме случките от деня, като призовавахме пред затворените си очи спомените за сноп светлина, нахлула от небето, за черния фриз на решетката върху него и тези няколко листа, люлеещи се леко.

О, защото ние обичахме нашата веранда и бяхме напълно съпричастни на нейните преживявания всяка година. Както пръв вестител на края на лятото беше подкастриането на твърде буйните филизи, така първият вестител на пролетта беше отварянето ѝ, а на зимата — затварянето. Всичко това бяха цели епохи за децата.

Една сутрин извикваха коларя. Той избиваше сложно закованите гвоздеи — отваряха първата врата. Удряше ни спарената миризма на сламата — изхвърляха я заедно с мъха. После победоносно отваряха външната врата.

И изведнъж тишината и сладостта на пролетта нахлуваха в стаята. Неяде далеч трептеше гласът на чучулигата, златните глухарчета светеха на слънцето сред тревата, прозрачната зеленина сладко ухаеше. Изведнъж запя славеят. През отворената веранда гласът му се разнесе из всички стаи.

Децата застанаха на вратата, тихи, празнично възхитени, застанаха като свита от възхитени пажове.

По прогнилия стар под на верандата пролетта вървеше сред тях към вътрешността на къщата.

Когато идваше зимата, а скрежът сковаваше последните, заблудени чак до ноември астри — някой следобед прочитаха строгата присъда — затваряме верандата.

Ах, имаше нещо тъжно в това, но едновременно и поразително мило. Селото, което досега беше оазис на щастие сред огромния незнаен, опасен свят, сега като че ли цялото навлизаше в къщата ни — сега тя ставаше безопасно убежище, съдържащо в себе си цялата тайна на щастieto и на живота. Затворената веранда се превръщаше в укрепление и редут на малката крепост на смеха, топлината и детството.

Затваряха с резе и заключваха първата ѝ врата, запълваха с маджун всички пролуки, с изключение на малкото прозорче за проветряване. После със звънлив шум внасяха наръчи слама. Те изпълваха цялото пространство между двете врати. Най-отгоре туряха мъх, окичен с безсмъртничета. После затваряха с резе и уплътняваха с маджун и втората врата.

Довиждане, скъпа верандо, чак до пролетта. Сега ни се струваше, че тя е отдалечена от нас на сто мили. Децата сега се страхуваха от верандата.

Те дотърчаваха, гледаха още и още клюмналата, потъмняла стая, черните кичури на дивата лоза, която щеше да мръзне навън. Това беше лошо усещане за самотността.

А там в далечината се виждаха рози, завити със слама. Те сякаш протягаха сламени ръце към вятъра и крачеха заедно с него, като развяваха сламените си коси.

Децата, излизайки на разходка, нахлуваха изведнъж на верандата, откъм градината, но веднага бягаха от нея, тъй беше тъжна и изоставена. Рано затваряха капациите — запалваха лампата. И единственото утешение беше това, че майка ни отваряше прозорчето и от мъха на верандата, който служеше за килер с продоволствия, пристигаха на масата: свинска мас, мед, сливов мармалад и разни конфитюри.

Скъпата ни веранда — сред кичурите на дивата лоза! Толкова дълго ни бе служила.

А една нощ тя се сгромоляса с трясък. Беше вече стара, прогнила. Дивата лоза обви тогава покрива на къщата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.